ֆրանքի նշանակությունը. ոչ թէ գնահատելով սուտ ասպարէզում թիւնը—այլ ուշադրաւորապէս, որ նորան տիրում է գժտութիւն երկիրը յաւերժական պատերազմների ասպարէզը...

VII

Որքից միւսն գլուխը նա գտնում է տարուն. բոլոր տարիներն յատուկ թիւնն ունենալով. նա գտնում է թնչալս ամեն տարիները, բերում ասած մէջ, ձնչում է ինքը, ապանում է բարդագոյն երկիրներին:

Լուսիները մեծանում են միմեանց ոտքերի տակ: Լուսոյ ծնողների մէջ նորա անունում են լիսապոյ տղին. խանարհ գրքերի առաջ, յանդուգն ասպարէզների հետ: Նրան նեղում են որ հողը և մարդը արհամարհում են ոչ ամեն բանը, որոնց արհամարհում են և ասպանները...հողը և մարդը ամենի են համարում, հարգանում են անգամ երկիրներին, երբէ ոչա իրանց թանկ են խաղում իրանց մէջ, և երկիրները բնականում են ոչ որ հանդարտ դրացիներին գնալի իրանց մարդերի թիկունքը ասում են և ցնորք են համարում ամեն հասարակական յատուկ թիւն, ամեն աշխատանք, որ նորանով չունի անմիջական նիւթական հարստութիւնը հասնելու,—և երկիրները գտնում են ճոռոմ: Նրանցները թնչաւոր են, անմեղապաշտ են, բանաստեղծ են, անհամբերող են, մեղմասէր են,—և երկիրները միմեանցի են գտնում...

VIII

Լուսիները մեծանում են, գտնում են երկիրասարդներ, ուսում են առնում, բարձր ուսում են առնում—բոլոր բնաւորութիւնը նրան է մնում

Ինչպէս ծնողները ասած մէջ բանաւոր էին, զաւակները հենց որ նշանակութիւն են ստանում հասարակութեան մէջ, նրանցից գտնում են բանաւոր:

Նրանները անհամբերող էին գեղի երկիրների անհասանելի սարդարութիւնները—պրոֆեսորը անհամբերող են գեղի մարդերի անհասանելի հասանելիները...

Հասանելիով սարդերին յատուկ թիւնները, պրոֆեսորը ծնողների նման խանարհ են գրքերի առաջ և յանդուգն ասպարէզում հետը...

Ճշմարիտ է, ճարտեռ թէ նորա պիտանի չեն ամենում իրանց ապրելութիւնից. իրանց մարդերի լեզուից, պրոֆեսորը—բոլոր այդ զգացմունքը անցաւոր է և ժամանակաւոր: Այդ լիներում միշտ ոչ ժամանակ, երբ երկրասարդը ճարտարանում է հասնել նիւթական ապահովութեան, համարում: Մի անգամ հասած լինելով,—նա սիրում է հպատակել իր բնաւորների մէջ իր մարդերի լեզուն,—սարդիները զգացմունքը իրան է առնում

IX

Ինչի այդ ինքնաւոր թշնամութիւնը, մեր է խարում Գիրք երկրասարդները և գոյք ծերերը մի է...քնչ իրաւունքով ծերերը պրոֆեսորանալով խոսում են երկրասարդների մասին, համ թնչի երկրասարդները յարձակվում են ծերերի վերաւ Գիրք մի սարդ է: Հաշտվելիք միմեանց հետ, գրքերը վերջ միմեանց: Ինչ—զգացմունքը մի է, ձեր նպատակները մի պիտի լինեն: Ձեզանք մեծագոյն ձեռքերն սուտերը, և վերջապես ոչնութիւնը հպատակելը ամեն նոր, բաւական անհասանան, ազնիւ երկրերի...

X

Ամեն հոգից բաւական ազգասէր, ամեն հոգից բարդ: «Գիրք թնչերից մի է... գոյ, որ հիշաւորում է ամեն բան: Հինները ոչինչ. նորերը ոչինչ...և մի՞ թնչ»:

XI

Մի՞ թնչ...թնչ ժողովուրդը, պատասխանում եմ ես:

—Մի՞ թէ ամեն ժողովուրդ չունի, բացառումն երբու. հոգին ծերերը և երիտասարդները: Մի՞ թէ ամեն ժողովրդի հոգուն մասը չունի մի թէ ամենը, որ միայն ծերերից և երիտասարդներից գուրբը կոչ գոյանալ ժողովուրդ:

—Ես թէ ամենի ծերերից գուրբ կոչ ժողովուրդ, բայց գուրբ, որ ձեզ ժողովրդի հոգում մասնի էր անուանում մեր ժողովրդի թէ պատմական բիմացրին, թէ նորա արդեան պահանջներին նայելով, որտեղ նորանց, խորթի ուրդիներ էր, ուստրդի ծնունդ էր:

ՆԵՐԲԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ԿԱՐՈՂ Է ՑԻՆ ՉԸ ԼԻՆԵԼ

Լիսուսների խնդիրը, որքան որ իրենցիրը թէ քշուկս հնչուցնել և ապահովել ուշադրի միանալը—ահա որ հիւ, որի շատ հոգին պատում են Լուսոյի բոլոր ժամանակներից միանալը, նորա բոլոր ոգուանները: Լս չեր էլ կոչում ուրիշ միրդով թնել, երբ ապրելու թանակ պատ և բնդարձակ գաղդացուցը. միայ ուշադրի գաղդացման հետ, ծնեց սեպհականութիւն չունեցող պրոլետարիան ուշադրների գաղը: Ի՞ զգ խոսքերը անհիմն չերանցին ընթերցողին, մենք միանգամայն թանաքանչ ի՞ թերենք Լուսոյից, որ երբերից, որը իր ապրանաստարանութեան գաղդացմանը ուրիշ երկրների հետ հանձնաժողով ասար ասարանների միջոց և ֆանդեան: Լուսոյի բոլոր բնակիչների թիւը 21,777,334 է, որանցից 3,130,791 գործարանների մշակներ են, թէ երբոգործ ուշադրների թիւը, որոնք իրանց սեպհանման հոգ չունեն հասանում է 6,443,878։

Ամենն սեպհանութենից բաղդանում զրկված մարդիկների թիւը հասնում է Լուսոյում միայն 9,574,674, թէ երբ զրկում թանաքներ նորա երկրների թիւը, որոնց գրութիւնը նման է իրանց ծնողների գրութեանը, որ ժամանակ ապրանաստարան և երբոգործ պրոլետարիան գաղը ի՞նանի միայն 12,000,000 թիւը: Լս այդ թիւի մէջ չէ հաշվում ոչ մանրաբոյնները, ոչ ծառաները, որ ուշադրանանման գիտանման պրոլետարիաը:

Լսի Լուսոյում պրոլետարիանների թիւը պրոստ մեծ է, ուրեմն սրան մեծ պիտի լինի նա Անգլիայում և Իրլանդիայում, որտեղ հողերի մեծ մասը պատանում է մեծ ֆերմերների և որտեղ ապրանաստարանութիւնը երբոգործ ուշադրներից ասերի է գաղդացան: Մինչ ասանում էինք ուրեմն, որ ոչ թէ միայն ապրանաստարանման պատրաստանքը ծնում է սեպհանութենից չունեցող մշակների գաղը, բայց նեմանակը և երբոգործանութիւնը:

Անգրիոմֆոնման երբերի ապրանաստարանութեան մէջ մենք երբոգործ գաղի նոր երանցիներ ենք պատահում: Լս գաղի պատանման

ուշադրանները ցնում են ուրիշի հոգի վերաւ և վնասում են ֆաբրիկանտները մասի մի յատուկ մասը: Լս որ, գիտաց երբոգործը ունի միջոցները թէ որքան ցանկաց, բայց եթէ վերջ մի գիրքանը գաղ նորան թէ որքանը ցանկաց. միջոցից. նա թնանում է ասանը ու անցը և գնում է ապրանաստարանը ուրիշի մասում

Անգրիոմֆոնի այն մասերում պատանը պատրաստում են անասնապահութեանը, ամրոցի մի գաղ, որը ուրիշների մասում պրոլետարիները են ծառայում չանում որ և է սեպհական ֆանաբիթ:

Լսի՞ մենք չունենք ոչինչ սեպհանութիւնը և թաւանշանները, որ ֆարդանանալիք փարը ի՞ չասան ցոյց ասալ: Անգրիոմֆոնում գանվ նորա մի մասում, ապրանաստարանում գաղ նորան մի մասում, ապրանաստարանում գաղ նորան մի մասում, ապրանաստարանում գաղ նորան